

A Berzsényi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár 2021. évi beszámolója

(9700 Szombathely, Dr. Antall József tér 1.)

(Dr. Baráthné Molnár Mónika)

2022. február 8.

TARTALOM

1. Rövid összefoglaló	2
2. Stratégiai célok végrehajtása	6
3. Szervezet	8
4. Infrastruktúra	9
5. Gyűjteményi információk.....	12
6. Szolgáltatások (változások, trendek).....	14
7. Minőségirányítás	18
8. Tudományos kutatás és kiadványok	19
9. Partnerségi együttműködések.....	20
10. PR/marketing/kommunikáció eredményei	22
11. A megyei hatókörű városi könyvtár a megye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló	23
12. A koronavírus-járvány okozta változásokról.....	25

1. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

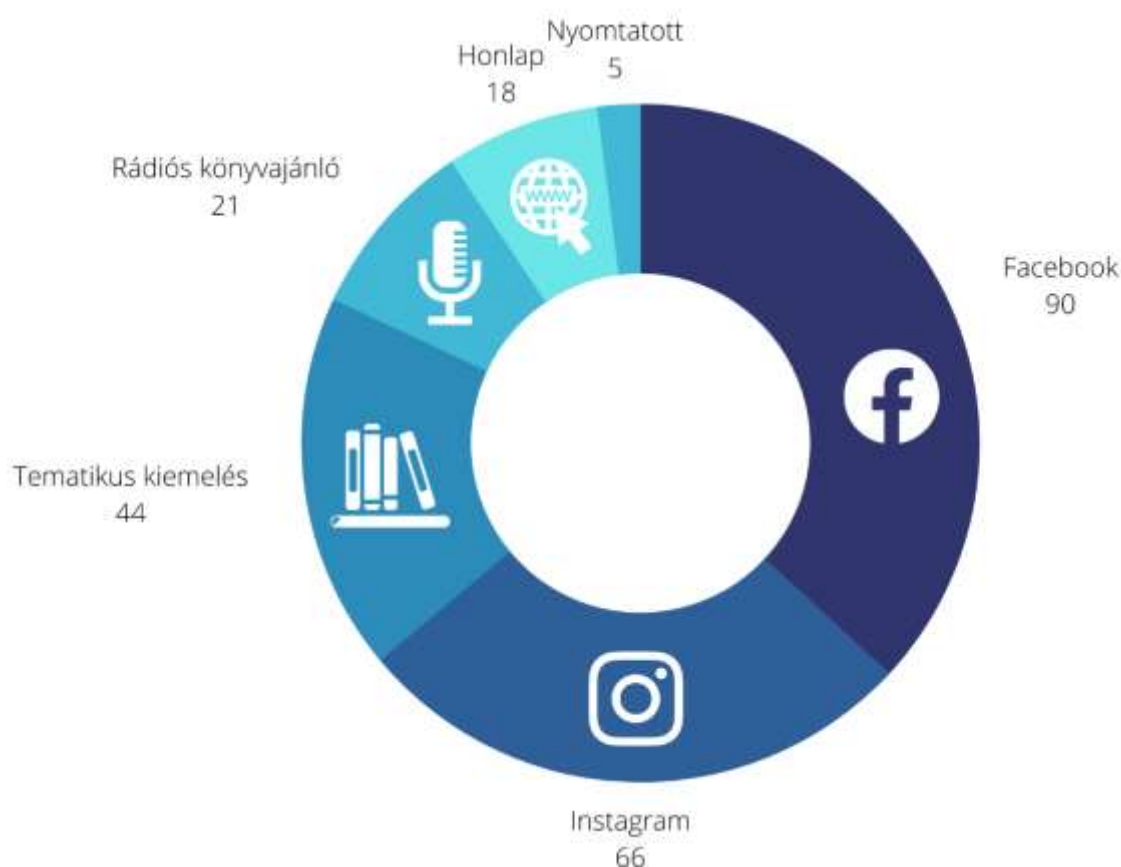
a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A 2021. év a könyvtári közönségforgalmi terek zárvatartásával kezdődött, majd korlátozott nyitvatartási időben tudunk hagyományos módon szolgáltatni, a könyvtár falain belül megtartott események szervezésére az év első felében nem volt lehetőség. A preferenciáinkat újra kellett gondolnunk, mert az olvasókkal való kapcsolattartás folyamatossága nem szakadhatott meg. Nagyobb teret szenteltünk az elektronikus tartalmaink és digitális szolgáltatásaink népszerűsítésének, aminek köszönhetően 2021-ben az előző évhez képest emelkedtek a használati mutatók.

Állománymenedzsment

dokumentumajánlók
a Berzsényi Dániel Könyvtárban

Az állomány menedzselésére továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk, több fórumon keresztül juttattuk el a használókhoz a kiadványokról szóló információt.

Volt lehetőség a nagyobb beruházások tökéletességre törekvő kivitelezésére (új könyvtári integrált rendszer elindítása; új honlap élesítése; imázs építését szolgáló kiadványok, termékek átgondolt létrehozása), de jutott idő revízióra is, és amikor a használók nem jöhettek hozzánk, mi mentünk hozzájuk, akár a mozgásukban korlátozottakhoz, akár a bizonytalan kimozdulókhöz, de a könyvtári programok megvalósításának helyszínét is tudtuk módosítani, közönségünket így juttattuk el a helyi temetőkerti sétákra vagy a „Láthatatlan Szombathelyre” szabadtéren, illetve a virtuális teret kihasználva online streameléseinkre.

A munkatársak végig készséges partnerei voltak az igazgatónak, terveinket a megvalósításig juttattuk. Szombathely Város elismeréseként kitüntetésben részesült kollégánk, Horváthné Kupi Ildikó olvasószolgálati osztályvezető, aki a "Kiemelkedő Kulturális Munkáért" díj I. fokozatát vehette át január 22-én, többek között a könyvteraszos szolgáltatás megszervezéséért. Kiemelném, hogy könyvtárkezelőinknek pedig „A Berzsényi Könyvtárért” díjjal köszönte meg az intézmény azt a pandémia alatti figyelmet, empátiát, kedvességet, amellyel az otthonaikba bezárt, olvasni vágyó emberek felé fordultak. Erőt meríthettünk még Dr. Nemény András polgármester úr nekünk címzett szavaiból: *„A város nehéz anyagi helyzete ellenére próbáljuk idén is megadni azt az anyagi támogatást, amire a Berzsényi Dániel Könyvtárnak szüksége van, remélem, hogy további kormányzati kompenzációt is kapunk, melyből még több forrást rendelhetünk a működésükhöz. Végül én szeretnék köszönetet mondani nemcsak a munkájukért, hanem azon önkéntes alapon vállalt feladatokért, amivel hozzájárultak a koronavírus-járvány elleni védekezéshez, és azért, hogy ebben a nehéz helyzetben is kitartanak és próbálnak optimistán állni a mindennapokhoz.”*

A Munka törvénykönyve hatálya alatti foglalkoztatásunk magával hozta a Kollektív szerződésünk megújításának igényét. A szakszervezettel kidolgozva, az Üzemi Tanáccsal egyeztetve, a fenntartó jóváhagyásával életbe léptettük a megújított dokumentumot, ezáltal – költségvetés függvényében garantálható – kedvezményekhez juttatva a munkavállalókat.

Röviden kiemelném, hogy kiegészítő állami támogatásunkból több kistélepülési könyvtári enteriőrt újítottunk meg, több mint 700 programot szerveztünk a községi könyvtári szolgáltató helyeken Vas megyében, továbbá, sikeres KönyvtárMozi országos konferenciát is magunk mögött tudhatunk, a szolgáltatáshoz év végéig csatlakozók száma 38. A pandémiás megszorítások ellenére az évben KSZR kistélepülési szolgáltatóhelyeinken 157 film került vetítésre 2377 fős látogatószámmal (1634 fő 14 év alatti, 14-60 között 628 fő, 60 felett 115 fő).

b. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Programok a virtuális térben

2021. január 2-án a 75 éve elhunyt Pável Ágoston muzeológus-néprajzkutatóra emlékeztünk. Az évforduló kapcsán megjelent összefoglalás azokat a Vas megyei helyszíneket, intézményeket, szervezeteket, díjakat vette sorra, amelyek a nevét viselik vagy emlékét őrzik.
<https://www.facebook.com/163937170410311/posts/2271920292945311/>

A koronavírus-járvány következtében kialakult körülményekhez rugalmasan alkalmazkodva programjainkat részben a weben igyekeztünk megvalósítani. 2021 januárjában Helytörténet a javából címmel évfordulós sorozatot indítottunk. 27 rész került ki a könyvtár Facebook-oldalára és honlapjára 2021-ben.

https://www.bdmk.hu/Reszlegek/Helyismereti_gyujtemeny/evfordulok.html

A 2020-ban, harmadik alkalommal meghirdetett Máskép(p) helytörténeti fotó- és filmpályázatot a pandémiás helyzet miatt a zsűri tagjai videochat formájában értékelték, és a díjkiosztó is online formában valósult meg 2021. február 9-én az intézmény YouTube csatornáján.

<https://www.youtube.com/watch?v=QoEYygZeoVE>

2021. február 25-én indítottuk el Füzfa Balázs irodalomtörténésszel streamelt előadássorozatunkat. Az első előadáson Pilinszky János irodalmi tevékenységéről, a december 7-i utolsó alkalommal pedig Parti Nagy Lajos és Jónás Tamás költészetéről volt szó. Az online programot „élőben” átlagban hatvanan, hetvenen hallgatták a megye, sőt az ország határain túlról is, a könyvtár Facebook oldalán megosztott videókra több ezren kattintottak. Átlagban 40-50 hozzászólás érkezett.

<https://www.facebook.com/BerzsényiDanielKonyvtar/videos>

https://www.bdmk.hu/Dr_Fuzfa_Balazs_irodalomtortenesz_online_eloadassorozata.html

<https://konyvtarak.hu/hirek/koltok-irok-az-online-terben-avagy-irodalomtorteneti-eloadassorozat-weben>

A Nemzetközi Roma Nap és a Roma Kultúra Napja alkalmából 2021. április 9-én Képzelt interjú Holdosi József íróval címmel jelent meg online tartalom a roma származású íróról. Dokumentumok részleteiből idézve formáltunk dialógust, közvetítve azt az értéket, melyet élete során képviselt.

https://regi.bdmk.hu/kepzelt_interju_holdosi_jozsef_iroval-Mutatszulonull

A magyar kultúra napjára személyes hangvételű ajánlószorozattal készültek kollégáink. Olyan könyvekre, mesékre, hangoskönyvekre vagy filmekre hívták fel a figyelmet, melyek fontosak számukra, egyúttal kultúránk hordozói.

https://www.bdmk.hu/Kiadvanyok/Tematikus_ajanlok/A_magyar_kultura_napja_Mit_ajanal_a_konyvtaros0.html

A könyvtár az előző évek gyakorlatahoz hasonlóan 2021-ben is csatlakozott az Internet Fiesta országos programsorozathoz. Online kvízzjátékokat hirdettünk a helyi születésű író, költő születésének 110. évfordulóján gyermekeknek:

Madárlesen Donászy Magdával <https://forms.gle/BP2wKfzP6uwSwmTo8>) és felnőtteknek:

Szombathelyi séta Donászy Magdával <https://forms.gle/KTDB5QhbWBLMRXps7>).

Társadalmi szerepvállalás

A Szombathelyi Szépítő Egyesülettel csatlakoztunk a város által elindított Vigyázzunk Együtt Szombathelyre! – Fogadj örökbe egy parkot! akcióhoz. Az ezt jelző tábla kihelyezésére és felavatására 2021. szeptember 27-én került sor az örökbefogadott Szent István parkban.

Webarchiválás

A modern, 21. századi könyvtáraknak már nem elegendő, hogy a nyomtatott kiadványokat gyűjtsék, és tegyék elérhetővé használóik számára, hanem ki kell terjeszteni tevékenységüket az online kiadványok felé is. Ezért az intézmény jelezte együttműködési szándékát az Országos Széchényi Könyvtár Információ- és Tartalomszolgáltatási Főosztály Webarchiválási

Osztályának. Az első lépések egyikeként a könyvtár új honlapját archívumbaráttá tettük, valamint megkaptuk a Webarchívumban nyilvántartott, Vas megyei településekkel kapcsolatos webhelyek címlistáját, ami majd a regionális gyűjteményhez lesz hasznos kiindulási alap. A megújuló Vasi Digitális Könyvtár menürendszerét már úgy alakítottuk ki, hogy ennek a tervezett gyűjteménynek legyen helye az adatbázisban.

c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

A könyvtári közönségforgalmi terek látogatásának tilalma az év első hónapjaiban negatívan befolyásolta működésünket. A meglévő humán erőforrás átcsoportosításával, megfontolt, kidolgozott lépéseket tehetünk az új szolgáltatások és az új beruházások tekintetében.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

A stratégiai tervünkben megfogalmazott átfogó céljaink teljesülését a járványhelyzet fokozottan tette szükségessé: a könyvtár társadalmi szerepvállalása 2021-ben is nagy jelentőséggel bírt. A könyvteraszt továbbra is szívügyének tekinti minden munkatárs, egy olyan lehetőségnek, amely bárkit hozzásegít a nehéz mindennapok túléléséhez, a mentális egészség megőrzéséhez. (Négy kolléga véradáson vett részt, ezáltal is támogatva az egészségügy leterhelt rendszerét.)

Másik átfogó célunk a Berzsényi Dániel Könyvtár hosszú távú működésének biztosítása, a szolgáltatások és a szolgáltató képesség innovatív fejlesztése. A körülmények rákényszerítettek bennünket az innovatív gondolkodásra, az adottságokat kihasználó ötletek begyűjtésére, új szemlélet formálására. Újragondoltuk, hogy munkánk során melyek azok a területek, amelyeknek a fejlesztése elengedhetetlen és hosszútávon megtérülést eredményez. A **fenntarthatóság, az ökoszemlélet terjesztése, digitalizálás és webarchiválás** kulcsfogalmi köré szervezzük jövőbeli lépéseinket.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A **weboldal fejlesztése** a 204139/00194 azonosító számú NKA pályázat (*A Berzsényi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár intézményi imázsának erősítését szolgáló projektek megvalósítására*) keretében valósult meg. Az arculatformálási célú pályázatunk a marketing tevékenységünket segítette. A program megvalósítása során az alábbi területeken történtek fejlesztések: információs kiadványok, tájékoztatók, könyvtárismertető, honlap, tájékoztató rendszerek, feliratok.

A magyarországi szlovének könyvtári ellátása bibliobusszal: a muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár számára a magyarországi szlovének könyvtári ellátása költségekkel jár, az igényelt támogatás ezeken a terheken kívánt enyhíteni a Berzsenyi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár közvetítésével. A Magyar-Szlovén Kormányközi Kisebbségi Vegyes Bizottság 2017. november 21-én lezajlott ülése jegyzőkönyvének magyar nyelvű változatában, a

jegyzőkönyv 8. oldalán a 29. pont alatt található a mozgókönyvtár finanszírozására vonatkozó rész, mely a következő: "29. A KVB ismételten javasolja a magyar félnek, találjon megoldást a Rába-vidéki mozgókönyvtár ("bibliobusz") finanszírozásának módjára." A végrehajtás tekintetében pedig a Magyar Közlöny 2018. évi 43. számában megjelent 1150/2018. (III.26.) sz. Korm. határozat a Magyar-Szlovén Kormányközi Kisebbségi Vegyes Bizottság XVII. ülésén fenntartott és elfogadott ajánlások jóváhagyásáról rendelkezik (2013. oldal, 3.23 pont).

A pénzügyi támogatás hasznosulása: a magyar fél által történő finanszírozás a mozgókönyvtár útvonalának magyarországi, rábavidéki szakaszára vonatkozott és az alábbiak támogatása valósult meg 2021-ben: dokumentum-beszerzés, az ellátást szolgáló gépjármű, a bibliobusz üzemeléséhez nyújtott szállítási szolgáltatás költségének részbeni fedezése, rendezvények segítése előadói díjak térítésével. Az ötmillió forint elnyert támogatás hasznosulása a magyarországi szlovének bibliobusz használati adataival támasztható alá. A busz magyar útvonala jó látogatási statisztikával rendelkezik, egy-egy alkalommal átlagban több mint ötven látogatója van.

A régóta várt, a magyar és szlovén fél részéről is szorgalmazott megállapodás hosszú távon hozza meg eredményét. A könyvtárhasználat és az olvasási kultúra terjesztése, fenntartása hozzájárul a nemzetiségi hovatartozás, identitás megőrzéséhez a rábavidéki szlovén lakosság körében. A támogatás hasznosulása a muraszombati könyvtár és a Berzsenyi Dániel Könyvtár közötti kapcsolatok ápolásában és a könyvtári szolgáltatás terén is tetten érhető. A Szlovén Köztársaság Szentgotthárdi Főkonzulátusa által szervezett programokra meghívást kapunk, továbbá egyeztetés alatt van Metka Lajnšček, a Szlovén Köztársaság szentgotthárdi főkonzulja szombathelyi látogatása.

Pályázat megnevezése	Elnyert összeg (Ft)	Támogató	Kezdet	Befejezés
ODR VI/2307/2020	1 900 000	EMMI	2020.07.01.	2021.06.30.
ODR VI/2233/2021	2 200 000	EMMI	2021.07.01.	2022.06.30.
Országos Könyvtári Napok 208108/00005	996 730	NKA	2021.09.01.	2022.08.31.
Az Életünk című nyomtatott sajtótermék 2021. évi megjelenítése 107101/01630	3 600 000	NKA	2021.01.01.	2022.05.31.
Az Életünk 2020-21. évi működésének biztosítása FIT/3/2020	6 000 000	EMMI (lebonnyító: Petőfi Irodalmi Ügynökség)	2020.01.01.	2021.02.14.
Az Életünk 2021-22. évi működésének biztosítása FIM-SM-KP-1-2021/1-000002	6 000 000	EMMI (lebonnyító: Petőfi Kulturális Ügynökség)	2021.02.15.	2022.04.30.
Az intézményi imázs erősítését szolgáló projektek megvalósítása 204139/00194	1 000 000	NKA	2020.06.01.	2021.05.31.
Rábavidéki mozgókönyvtár (bibliobusz) működtetése VI/4776/2020	5 000 000	EMMI	2020.12.01.	2021.06.30.
Rábavidéki mozgókönyvtár (bibliobusz) működtetése VI/2992/2021	5 000 000	EMMI	2021.09.01.	2022.06.30.
	31 696 730			

3. SZERVEZET

- a. kompetenciafejlesztés (a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

Az elmúlt évben az intézmény szervezeti struktúrája nem változott, a nyugállományba vonult kollégák helyére szakképzett munkatársak felvétele történhetett meg. A foglalkoztatotti létszám nem változott, az intézményben a fluktuáció nem jellemző. Az év során kettő új kolléga érkezett a feldolgozó csoporthoz, egy hely nyugdíjazás, egy pedig haláleset következtében üresedett. Továbbra is jelentősen segíti a szervezeti kultúra fejlesztését az éves teljesítményértékelés, valamint belső képzés, belső szakmai napok szervezése.

A könyvtár munkatársai az alábbi képzéseken vettek részt:

Továbbképzés, tanfolyam címe	Képző intézmény	Résztvevők	BK-s résztvevők száma	Első képzési nap	Utolsó képzési nap	Óraszám	Megjegyzés	Osztály
Társadalmi partnerképzés	Controll Holding Tanácsadó Zrt.	Brückler Zsuzsanna, Szabó Csilla, Spiegler Katalin, Molnár Andrea, Pappné Németh Mária, Waldinger Dóra, Feriencsik-Pongrácz Tímea, Horváthné Bartók Lucia, Vörösne Adler Erika	9	2021.03.01			kihelyezett képzés	Savaria Csak PONT
A szerzői jog a könyvtárakban	Könyvtári Intézet	Szalai Edit	1	2021.05.03	2021.05.06	30 óra, 1x2 nap + távoktatás		
Kulturális közösségfejlesztés gyakorlata	Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ	Tóthné Gyuricza Ágnes	1	2021.05.17	2021.06.03	60	30 óra e-learning + 30 óra online kurzus	TOP-6.9.2-16-SH1-2018-00001
Pedagógiai szaktájékoztató eszközök és módszerek	OPKM	Feriencsik-Pongrácz Tímea	1				online	
Munkavédelem	Alemona Hungary Kft.	Németh Gabriella	1	2021.08.26			online	
Webarchiválás	Könyvtári Intézet	Pap Krisztina	1	2021.09.28	2021.10.01		online	
Úton a használók felé – könyvtári marketing	Könyvtári Intézet	Waldinger Dóra	1	2021.11.22	2021.11.24	30	online	
Munkavédelem	Alemona Hungary Kft.	Németh Gabriella	1	2021.12.16			online	
			16					

4. INFRASTRUKTÚRA

a. fizikai terek állapotának változása

A 2002-ben átadott könyvtáráépület hazai viszonylatban újnak számít, látogatóink kétkedve nyugtazzák a ház korát, mert a külső homlokzat és a belső enteriőr elegáns, szép, időtálló megjelenése új benyomást kelt. A felmerülő karbantartási, állagmegóvási feladatokat mindig el tudtuk végezni, így volt ez 2021-ben is. A homlokzati díszteglák ellenőrzésétől kezdve, az ereszcsontra takarításán keresztül, a fűtési rendszer karbantartásán át (légtelenítő szelepek cseréje, hőfogyó vízfolyás megszüntetése) sor került a vizesblokkok átvizsgálására, tartályok, csaptelepek javítására, cseréjére. Továbbá festés volt a harmadik és a negyedik emeleti lépcsőfordulóban, az oktatóteremben és a helyismereti raktárban.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Az informatika gyors fejlődése és a könyvtár számítógépes hálózatának avultsága, a tárolókapacitások kimerülése szükségessé tette a Berksony Dániel Könyvtár számítógépes infrastruktúra felújítás folytatását 2021-ben is. A könyvtár az alábbi hardver eszközöket és szoftvercsomagokat szerezte be:

- 3 db asztali számítógép a Jáki úti fiókkönyvtárba
- Internet sávszélesség növelése 100/100 Mbps-ra a központi könyvtárban

- c) 2 db router a Jáki úti és a Hunyadi úti fiókkönyvtárban
- d) APC Smart UPS 2200 VA szünetmentes tápegység
- e) Adobe InDesign CC for Teams
- f) G Data Internet Security online vírusirtó
- g) DMS One iktatóprogram PHP8 upgrade
- h) Sonic Wall e-mail biztonsági rendszer licence
- i) Dell EMC Unity 350F ~3,1TB-nyi bővítése
- j) Vas megyei digitalizált tartalmak adatbázisos elhelyezése: Vasi Digitális Könyvtár új adatbázis alapra helyezése (CSV konverzió, honlap fejlesztés, tartalom migráció, OPAC integráció, keresővel kapcsolatos fejlesztések), fotó és aprónyomtatvány archiváló szoftver.

A legnagyobb feladat, amelyet meg kellett oldanunk a Szikla könyvtári integrált rendszer év közbeni élesítése volt, ezzel egyidejűleg pedig megújult honlapunkat is elindítottuk, immár mindent biztonsági tanúsítvánnyal ellátva. Az új oldal már HTTPS tanúsítvánnyal működik az aldomainekkel egyetemben, ehhez a Let's Encrypt megoldását használjuk.

Az új weboldal fejlesztése már 2017-ben elkezdődött a könyvtár és az Ysolutions cég közreműködésében. 2019-től a könyvtárműködés technikai infrastrukturális hátterének fejlesztése vette kezdetét. 2020 májusában a könyvtár teljes szerverparkja újabb, modernebb hardvereszközökre költözött, amely biztos alapot adott a tervezett új honlap beüzemeléséhez. A könyvtár vásárolt egy komplex biztonsági mentés megoldást is, amely snapshotokat készít a 0 – 24 órában üzemelő szerverekről éjjelenként, probléma esetén a visszaállítási idő lerövidült ennek a megoldásnak köszönhetően. A rendszer megtervezésében és implementálásában a Remedios Zrt. nyújtott nekünk szakmai és mérnöki segítséget, és folyamatosan támogatják a hálózat üzemeltetési feladatainak ellátását.

A honlapcsalád egyes oldalai az alábbiak:

- <https://www.bdmk.hu> (A Berzsenyi Dániel Könyvtár központi könyvtárának oldala)
- <https://www.gyerekkonyvtar.bdmk.hu> (A gyerekkönyvtár honlapja)
- <https://www.vkszr.bdmk.hu> (A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer honlapja)
- <https://szikla.bdmk.hu> (SZIKLA OPAC elérhetősége)
- <https://vdk.bdmk.hu> (Vasi Digitális Könyvtár)

Az új honlapunk élesítését követően, 2021 júliusában keresett meg bennünket az Országos Széchényi Könyvtár a webarchiválási teendők folytatására vonatkozóan, a hosszas egyeztetések, a hatékony együttműködés eredményeként aratóbaráttá tettük új honlapunkat.

Az alábbi hibák elhárítását tudtuk gördülékenyen kivitelezni:

- Alapvetően jól archiválható volt az oldal, de két hibát tartalmazott:
 - az egyik, hogy nem sikerült lementeni az angol és német változatokat, mert a nyelvsváltás lenyíló menüvel volt megoldva, amit az arató program nem tudott lekövetni,
 - a nagyobb és komolyabb probléma az volt, hogy a weboldal aratás során mindig átváltott az akadálymentes, vakbarát felületre.

Nagy lelkesedéssel kezdtünk bele a webaratási tevékenységbe. A feladatot fontosnak tartjuk és a jövőben is szerepet vállalunk.

c. egyéb infrastruktúra

2021. május 25-én megnyitottuk új fiókkönyvtárunkat a Kámon-Herény városrészben.

Az újonnan megnyitott fiókkönyvtár közönségszolgálató varázsa a használati mutatókban is megmegnyilvánul:

	beiratkozott olvasók		kölszönző		kölszönzött dokumentumok		helyben-használat		látogató	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Kámon	15	186	410	3223	1060	4823	1640	4463	24	480
Városi fiókok összesen	184	391	1864	5205	7751	10850	9790	10462	440	915

A kámoni forgalmat jelentős mértékben emelte a 2 héten át tartó olvasótábor, valamint a gyermekcsoportoknak tartott foglalkozások. A dokumentumállományt az igényeknek megfelelően alakítjuk, a központi könyvtár állományából is kiegészítve a gyűjteményt. Az ökokönyvtári funkciót szem előtt tartva a környezettudatosság, a természetvédelem, az egészséges életmód témaköréhez tartozó könyvek számát is folyamatosan bővítjük, továbbá az ilyen irányú szemléletformálás jegyében szervezünk programokat, és 2021-ben már ennek figyelembe vételével csatlakoztunk az Európai Hulladékcsökkentési Héthez.

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A gyarapításra fordított összegből 2021-ben 9486 egységnyi gyarapodást tudunk elkönyvelni (2020: 9932). Az év során a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak gyűjteményéből 6772 dokumentumegységet vontunk ki, kevesebb időt tudunk a törlésre fordítani, mert a feldolgozó munkacsoport tagjainak munkaidejét a SZIKLA integrált könyvtári rendszer elindításához köthető adatellenőrzési, -javítási teendők tették ki. 2021-ben a csoportot érintő nagy változás volt Sisak Edit feldolgozó könyvtáros halála. Szeptembertől új munkatársat köszönthettünk Pup Krisztina, októbertől pedig Gádzsa Krisztina személyében.

b. gyűjteményfeltárás

A szombathelyi térség részére történő feldolgozás 2021-ben (6433 egység dokumentum) (2020-ban: 5480):

KSZR: könyv: 5641 db, egyéb: 20 db

Kisebbségi ellátórendszer: könyv: 296 db, egyéb: 6 db

Városkörnyék: könyv: 421 db, egyéb: 49 db

Nemzetiségi dokumentumbeszerzés:

Állománygyarapításunk forrása horvát és német nyelvterületen az OIK közvetítésével felhasználható állami támogatás, illetve az ellátandó települések KSZR érintettsége miatt a kistelepülések könyvtári ellátását szolgáló kiegészítő állami támogatásból dokumentumvásárlásra szánt összeg meghatározott része. Szlovén nyelvű dokumentumaink muraszombati cserekapcsolatunkból származtak. 2021. december 31-ig nemzetiségi gyűjteményünk 1 348 510 Ft értékben 302 kötet dokumentummal gyarapodott.

Újdonságként megvalósítva:

2020 júniusában nyilatkozatot írtunk alá a Miskolci Egyetem, Könyvtár, Levéltár, Múzeummal, csatlakoztunk a Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisát (MATARKA) építők közösségéhez.

2021-ben 1862 db cikk került rögzítésre a MATARKA adatbázisban az Életünk, a Honismereti Híradó Sárvár, az Írott Kő és a Vas Megyei Könyvtárak Értesítője című folyóiratokból.

Az Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázisban (EPA) 2021. 2. számig találhatóak meg az Életünk folyóirat lapszámai (<https://epa.oszk.hu/03100/03119>) teljes szövegűen, pdf formátumban.

c. állományvédelem

A muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet értelmében 2020-ban átfogó revízióra került sor központi raktárunkban, amely 2021-ben a Savariensia helyismereti különgyűjteményben folytatódott. Az ellenőrzés keretében a muzeális dokumentumokról pontos és naprakész nyilvántartás készült Excel táblázatos formában, a kötetek a könyvtár SZIKLA adatbázisában is feltárássra

kerültek, a feltárás a nyomtatás időrendjében történik, a teljes leírások elkészítése után a kötetek adatait a Muzeális Könyvtári Dokumentumok Nyilvántartásába (<https://mkdny.hermeszsoft.hu/bejelentes/>) rögzítjük. 2021-ben 245 cím került feldolgozásra, és 64 lett lejelentve az MKDNY-nek (az eltérés oka, hogy 1711 után csak a magyar vonatkozású kiadványokat kell bejelenteni).

Az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft. 2021-ben három (2020-ban megrendelt) muzeális dokumentum restaurálásával készült el: Lucius, Florus Annaeus: A Romai viselt dolgokról írott négy könyve, 1702. Young, Edward: Les nuits, 1788. Decreta, constitutiones et articuli regum inclyti regni Hungariae, 1584.

Muzeális köteteink, könyvészetileg és tartalmilag unikális dokumentumaink bemutatására rendszeresen szervezünk könyvtári programokat. 2021. május 19-én tárlatot nyitottunk régi, értékes könyveinkből Kincsek a raktárból címmel. Látható volt a tárlaton többek között a Klasszikus arany biblia (1902), az érdeklődők „belelapozhattak” a 125 évvel ezelőtt, 1896-ban Magyarország ezer éves fennállása alkalmából megtartott millenniumi ünnepségek kapcsán megjelent dokumentumokba, valamint az 1938-as Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus és az ugyanebben az évben megtartott Szent István Emlékév apropóján készült kiadványokba, nem utolsósorban pedig néhány dokumentum erejéig megemlékeztünk a 700 éve elhunyt olasz költőóriásról, Dante Alighieri-ről is. 2021. szeptember 2-án, az Ünnepi Könyvhét keretében Világosság a sötétségben címmel az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus apropóján a könyvtár muzeális és egyháztörténeti dokumentumaiból nyílt kiállítás. A válogatásban Bibliák, prédikációk, kéziratok és nyomtatott énekeskönyvek, egyháztörténeti, valamint hittudományi témájú művek kerültek bemutatásra. A tárlathoz katalógus készült, két alkalommal pedig vezetést tartottunk az érdeklődők számára. Muzeális kötetek is bemutatásra kerültek az 550 éve született Albrecht Dürer magyar származású bajor festőről, grafikusról, könyvkiadóról és művészetelméleti íróról összeállított tárlaton (pl.: Guilielmus Durano Rationale Divinorum Officiorum című kötetéből (1494) öt példány található magyarországi közgyűjteményekben, s ezek közül csak három maradt fenn teljes egészében, köztük a könyvtárunkban őrzött ősnymtatvány).

d. digitalizálás

A 2020-as könyvtári digitalizálási pályázattal kapcsolatos munkát a pályázati határidő után is folytattuk, 2021-ben 650 oldal került feltöltésre (Hír c. folyóirat, ciszterci iratok) az OSZK DSpace felületére.

Emellett digitalizáltunk 60 iskolai évkönyv (pl. A Szombathely Városi államilag segélyezett Polgári Leányiskola XIII. évfolyma az 1888-89. tanévről, A szombathelyi Á. SK. Polgári fiúiskola XXXV. évfolyma az 1921-22. iskolai évről) 2856 oldalát.

6. SZOLGÁLTATÁSOK (VÁLTOZÁSOK, TRENDEK)

- a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Gyermekek:

- Csatlakoztunk a **nemzetközi szerveződésű könyvajándék naphoz**. Gasztonyba látogattunk el, ahol a pandémia miatt az óvoda udvarán adtuk át ajándékkönyveinket. A korábbi évekhez hasonlóan határtalan gyermeki öröm kíséretében.
- A Berzsényi Dániel Könyvtár, a H+ Média és Kulturális Egyesület, valamint a Szombathelyi Szépítő Egyesület 2020 augusztusában harmadik alkalommal hirdette meg a **Másképp(p) helytörténeti fotó- és filmpályázatát** általános és középiskolás, valamint felsőoktatásban tanuló diákok részére. A pandémiás helyzet miatt a zsűri tagjai videochaten értékelték a beérkezett pályamunkákat. 2021. február 9-én az intézmény YouTube csatornáján online valósult meg a díjkiosztó.
- 2021-ben hetedik alkalommal tettük közzé **Könyvhódító** olvasásnépszerűsítő pályázatunkat, amelynek keretében kalandozásra hívtuk a 14-25 év közötti irodalomszerető fiatalokat. A cél az volt, hogy egy kiválasztott mű részletét az egyik mellékszereplő szemszögéből alkossa újra a pályázó blog formátumban. A választható művek között megtalálható volt például az Alice Csodaországban, a Hófehérke és a hét törpe, A Pál utcai fiúk, a Harry Potter és a Trónok harca sorozat, vagy épp A Mester és Margarita. A szakértő zsűri 2021 decemberében online értékelte a pályamunkákat. Az eredményhirdetés 2022-re tolódott.
- Háromszor egy hetes, töretlenül nagy érdeklődést kiváltó **olvasótáborunk** eben az évben új helyszínnel bővült. Két héten keresztül, a tavasszal megnyílt Kámoni Fiókkönyvtárban az olvasás mellett a játék és kézműves foglalkozások a természet megbecsülését, a fenntartható életet csempészték be a tábori vidámságba. A könyvtár központi épületében megtartott egy hetes olvasótáborunkban pedig a könyvek és könyvtár mellett a robotika világával és a robotok programozásával ismerkedtek meg a gyerekek.
- A **Népmese napjához** kapcsolódóan októberben a Methamorphoses Meseterápiás Egyesület Mesék az élethez programjának szervezésében közreműködtünk, ahol a felnőtt és gyerekvendégek meseterápiás alkalmakon vettek részt, és órákon keresztül hallgathatták az egymást követő mesemondók ajkán megszólaló népmeséket. Korábbi évek hagyományát követve népmese foglalkozásokat tartottunk iskolás osztályoknak. Népmese foglalkozásunkkal kimozdultunk a könyvtár falai közül és a szombathelyi Margaréta Óvodában papírszínházi mesével vártuk a csoportokat.
- Az Országos Könyvtári Napok keretében **Varró Dániel** költővel találkozhattak az érdeklődő általános iskolai csoportok.
- Kedveltek voltak a kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek. A pandémiás helyzet miatt a babamasszázs találkozásai elmaradtak, de a könyvtárunkban tartott **Ringató-foglalkozások** iránti érdeklődés megnövekedett.

Hátrányos helyzetűek:

- A Berzsényi Dániel Könyvtár és a **Rum-Kastély EGYMI** együttműködése 2021-ben is megvalósult. Esélyegyenlőségi KönyvtárMozi filmvetítést tartottunk 2021 októberében a rumi könyvtárban, amelyen a Rum-Kastély EGYMI sajátos nevelési igényű diákjai nagy örömmel vettek részt. 2021. október 27-én a KönyvtárMozi Szakmai Napon Mutatkozz be másképp! Összefoglaló Rum-Kastély EGYMI Médiaszakkörének és a Berzsényi Dániel Könyvtárnak a sikeres együttműködéséről címmel tartott előadást Ihász-Kozmor Barbara és Góth Szilvia, a Rum-Kastély EGYMI két gyógypedagógusa.
- A Berzsényi Dániel Könyvtár és a **Magyar Speciális Mozgókép Egyesület** 2021-ben is együttműködő felek voltak. 2021. május 26-án a FÉHE-ben került megrendezésre a II. Online Filmes Nap, amelynek keretében a filmes csoportok egy időben, de az ország különböző helyszínein készítették filmeket, és mutatták be azokat a világháló segítségével. A rendezvényen könyvtárunk képviselőjében Boros Ferenc vett részt szakmai megvalósítóként és a zsűri egyik tagjaként.
A Magyar Speciális Mozgókép Egyesület 2021. szeptember 8-9-én a Kőszegi Chernel Kálmán Városi Könyvtárban szervezte meg az V. Kőszegi Filmes Napok elnevezésű rendezvényét. A két nap során műhelybeszélgetésekkel, szakmai előadásokkal és filmezéssel várták az érdeklődő közösségeket. Boros Ferenc kollégánk szakmai megvalósítóként és a zsűri tagjaként is tevékenykedett.
A Berzsényi Dániel Könyvtár és a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület közös szervezésében 2021. szeptember 23-án került megrendezésre 5. alkalommal a Speciális Nézőpont esélyegyenlőségi rendezvény.
A rendezvény során válogatást láthattunk a Szombathelyhez és Vas megyéhez köthető fogyatékkal élő és pszichiátriai beteg alkotók, alkotócsoportok speciális filmjeiből és a róluk szóló mozgóképekből (pl: Rum-Kastély EGYMI, FÉHE Szombathely, Szentgotthárdi Szakosított Otthon, Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ Pszichiátriai Betegek Otthona, Ágfalva). A vetítés után a filmek alkotói és segítői maguk szolgáltattak izgalmas háttér információkat az elkészült alkotásokról és a készítés folyamatáról. Ez a fajta aktív jelenlét személyessé és még szerethetőbbé tette a találkozót.
A rendezvény után az érdeklődők betekintést nyerhettek a Savaria Filmszínház kulisszáiba.
- 2021-ben anyaggyűjtéssel és szkennelt dokumentumokkal segítettük a **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) Vas megyei Szervezetét**. A szervezet 2020-ban ünnepelte volna fennállásának 70. évfordulóját, de a koronavírus-járvány miatt a megemlékezésre 2021. július 3-án került sor. Az ünnepség keretében kiállítás nyílt többek között az intézmény munkatársai által kikutatott dokumentumokból (cikkek, aprónyomatványok).

Zenét kedvelők:

- **Ezt látni és hallani kell!** Horváth Imre karnagy a komolyzenei élmény befogadására egy rendkívül sajátos és egyéni módszert dolgozott ki: a tőle megszokott élvezetes

előadásmódban, élményt nyújtó elemzéssel, zenei bemutatással beszél a művekről. A nagysikerű rendezvény 2021-ben a pandémiás helyzet miatt 5 alkalommal került megrendezésre.

Nemzetiségi könyvtári ellátás:

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 41. § 1-2. bekezdése alapján 2021-ben is könyvtárunk végezte a Vas megyében élő nemzetiségek (horvát, német, szlovén) anyanyelvű könyvtári ellátását, szoros együttműködésben az Országos Idegennyelvű Könyvtárral, illetve a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral.

A nemzetiségi kulturális értékek bemutatását anyanyelvű rendezvények szervezésével segítettük:

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület	Létszám
Felsőszölnök	Szlovén nyelvű könyvtári mesedélután kézműveskedéssel	1	szlovén	29
Horvátzsidány	Horvát nyelvű könyvtári mesedélután kézműveskedéssel	1	horvát	15
Horvátzsidány	Horvát nyelvű könyvtári baba-mama foglalkozás	1	horvát	14
Peresznye	Horvát nyelvű könyvtári mesedélután kézműveskedéssel	1	horvát	18
		4		76

A nemzetiségek számára biztosított dokumentumok száma 2021. december 31-én 9380 kötet volt.

b. helyben elérhető szolgáltatások

A zárvatartás idején a könyvtártól kérhető szolgáltatásokat emelném ki:

- könyvcsomagok összeállítása (könyvterasz)
- anyaggyűjtés
- születésnap mappák készítése

Mely szolgáltatások hiányoznak az olvasóknak?

- Böngészés a dokumentumok között
- Helyben olvasás, tanulás
- Könyvtárosokkal való személyes találkozás, referenz interjú
- Közösségi programok
- Helytörténeti gyűjtemények, különgyűjtemények használata, kutatás helyben

c. távolról elérhető szolgáltatások

A 12-es fejezetben részletezve.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

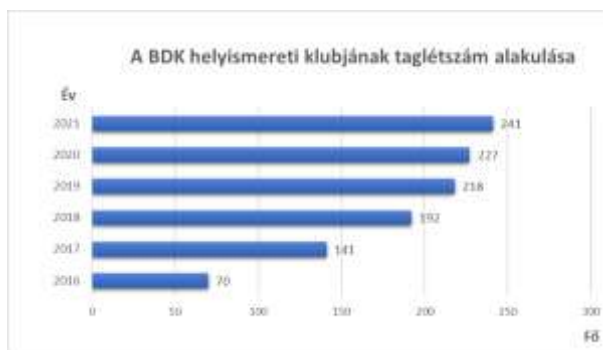
2021-ben programjaink egy részét az online térben valósítottuk meg. Legsikeresebb a **streamelt irodalomtörténeti előadássorozatunk** volt Fűzfa Balázs közreműködésével. 2021-ben 12 előadásra került sor.

2021-ben is **csatlakoztunk az országos programokhoz** (Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok, Európai Hulladékcsökkentési Hét), illetve **folytattuk nagysikerű Ezt látni és hallani kell! című komolyzenei előadássorozatunkat**. A könyvtár **helytörténeti klubja** (tagok száma: 242) **5. évfordulóját** ünnepelte.

2021. október 27-28-án könyvtárunk látta vendégül a **KönyvtárMozi Szakmai Napok** résztvevőit. A kétnapos országos konferencia a KönyvtárMozihoz csatlakozott Vas megyei KSZR települések kiemelkedően teljesítő könyvtárosaikat, szereplőit szólaltatta meg. Az első napon előadások hangzottak el a KönyvtárMozi aktuális kérdéseiről. A második napon Szentpéterfán és Vasszécsenyben ismerkedhettek a résztvevők a két település KönyvtárMozis tevékenységével, történetével, kultúrájával.

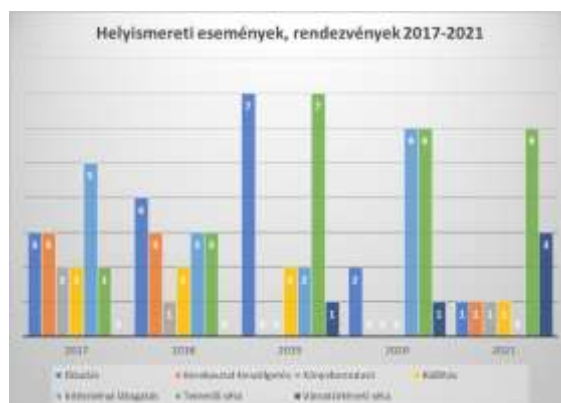
Több jubileum kapcsán készült kamarakiállítás. Október 6-án a 245 éve született és 185 éve meghalt költőre, **névadónkra, Berzsenyi Dánielre emlékeztünk**. Fűzfa Balázs irodalomtörténész tartott online előadást „Minden csak jelenés...”? A velünk élő Berzsenyi címmel, valamint a költő kötetéből és a róla szóló könyvtári dokumentumokból válogattunk. November 8-án a 100 éve született és 40 éve elhunyt **Pilinszky Jánosról** készült összeállítás, illetve szintén tárlat formájában hívtuk fel a figyelmet az 550 éve született **Albrecht Dürer** magyar származású bajor festő, grafikus, könyvkiadó és művészetelméleti író munkásságára.

A könyvtár kiadásában megjelenő **Életünk** című folyóirat 2021. évi 5. száma **Pete Györgynek**, a folyóirat egykori főszerkesztőjének állított emléket. A **lapszámbemutató** kapcsán szervezett kerekasztal-beszélgetés résztvevői voltak: Alexa Károly, a folyóirat főszerkesztője, Gyurácz Ferenc kritikus, irodalomtörténész, Száraz Miklós György író és Zalán Tibor író, költő.

Közel húsz könyvbemutatónak és tizenöt kiállításnak adtunk helyet a tavalyi évben. 2021 októberében három helyszínen három különböző tárlat volt látogatható egy időben.

A **könyvtár helytörténeti klubja** fennállásának öt éves évfordulóját ünnepelte.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

A BDK YouTube csatornánk 2010 óta aktív, 28 videó került összesen feltöltésre, ebből 3 db 2021-es feltöltésű. Külön csatornája van a Könyvhódító (33 videóval – 16 db 2021-es feltöltésű) és a Másképp pályázatunknak (55 videóval – 18 db 2021-es feltöltésű) is. A tavalyi évben a 3 csatorna 7158 megtekintést generált.

A H+ Média és Kulturális Egyesület rögzíti több könyvtári rendezvényünk is (Ezt látni és hallani kell, Bájoló, Helytörténeti klub). Ezeket a videókat a tavalyi évben 3568-an nézték meg.

KSZR Facebook statisztika 2021:

44 poszt (legnézetesebb: a felújított könyvtárak fényképei)

39515 elérés

Oldal összes kedvelése: 222

Az oldal követői: 238

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A Berzsenyi könyvtár 2021-ben is a kulturális törvény előírásai alapján végezte megyei területi ellátó tevékenységét, különös figyelmet fordítva a folyamatos együttműködésre, és a segítségnyújtásra.

2021-ben Vas megye 216 településéből nyilvános könyvtár 13, KSZR szolgáltató hely 203 helységben működött. Tavalay könyvtári szempontból ellátatlan Vas megyei település nem volt.

7. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

a. használói elégedettségmérés

Az összehasonlíthatóság elvét követve az előző években alkalmazott kérdőívet használtuk. Az olvasói terekben 150 példányt helyeztünk el a kérdőívekből, ebből 145-öt kitöltve adtak vissza látogatóink, 17 írásos vélemény érkezett. A vizsgálatok várható eredménye az, hogy

megbizonyosodjuk szolgáltatásainknak a minőségirányítási rendszer szerinti megfeleléséről. Összességében az előző évi vizsgálathoz képest az adatok minimálisan, néhány százalékponttal változtak csak, de a változás pozitív mértékű, sok kérdésben több az elégedett kitöltő. A korábbiakhoz képest már 2020-ban is javult a számítógépes infrastruktúra megítélése, de ennyire jó arány még egyik évben sem volt. Most csak 3%-a volt elégedetlen a válaszadóknak. A javulás köszönhető a számítógépparkunk megújításának, többek között az új OPAC-os gépek lecserélésének és a keresőfelületek felhasználóbaráttá tételének.

https://www.bdmk.hu/Konyvtarunk/Kozerdeku_adatok/Elegedettseg_vizsgalatok.html

b. önértékelés

Önértékelés 2021-ben nem volt a Berzsényi Dániel Könyvtárban.

- c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 66. § j) pontja alapján)

2021-ben a Berzsényi könyvtár koordinációs támogatásával Szentgotthárd és Celldömölk esetében indult el a könyvtári minősítés előkészítése. Celldömölkön az általános tájékoztatás, a minősítés folyamatának teljes körű megismertetése volt a feladat. Szentgotthárdon az önértékelés folyamatával kapcsolatban nyújtott könyvtárunk szakmai segítségét.

2021-es minőségcéljaink voltak:

1. Arculatmegújítás honlapfejlesztéssel kombinálva (NKA pályázati tevékenységgel összehangolva)
2. Belső Kontroll Kézikönyv megújítása

Mindkét minőségcél megvalósult. A honlap megújítást lásd: 4. fejezet b pont.

A könyvtári folyamatok átvizsgálásával, a kockázatkezelés megvalósításával, a szabályzat aktualizálásával 2022. január 1-től életbe lépett az új Belső Kontroll Kézikönyvünk.

Az ISO Minőségirányítási Rendszerünkben 2021-ben megvalósult feladatok:

- belső audit lebonyolítása
- vezetőségi átvizsgálás
- NQA irányítási rendszerek felülvizsgálati auditja (EMT Első Magyar Tanúsító Zrt.)

8. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

A Berzsényi Dániel Könyvtárban nincs tudományos munkatárs. A 2021-es évben megjelent a Vasi életrajzi bibliográfiák című, a könyvtár által 1974-ben elindított sorozat 42. kötete. A bibliográfia Salamon Nándor művészettörténésznek, a Szombathelyi Képtár egykori igazgatójának állít emléket.

2013. január 1-je óta a Berzsényi Dániel Könyvtár az Életünk irodalmi folyóirat kiadója. A könyvtár munkatársai évről évre vállalkoznak egyes tematikus számok szerkesztésére,

közreműködnek azok összeállításában, így történt ez a 2021/3-4. összevont szám esetében is, amely a város színháztörténetét dolgozta fel az ókortól napjainkig.

Szalainé Bodor Edit, a helyismereti gyűjtemény vezetője tagja a Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények szerkesztőbizottságának, illetve részt vesz a folyóirat évenként megjelenő Krónika rovatának összeállításában, megírásában.

Kilenc alkalommal voltak a könyvtár kollégái előadók különböző országos, regionális és helyi konferencián, köztük a Magyar Könyvtárosok Egyesülete által Nemzedékek szolgálatában 2021. július 8-9-én megrendezett vándorgyűlésen és az október 27-28-án megszervezett KönyvtárMozi Szakmai Napokon, amelynek idén a Berzsényi könyvtár volt a házigazdája. Rendszergazdánk, Perger Ádám novemberben a 404 not found online konferencián adott elő A Berzsényi Dániel Könyvtár első lépései a webaratás útján, a www.bdmk.hu honlap archívumbaráttá alakítása címmel, amely témában publikáció is megjelenik a 3K-ban.

2021. szeptemberben, az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kapcsán intézményünkben tárlat nyílt muzeális és egyháztörténeti dokumentumokból. A kiállításához tudományos igényű katalógus is készült. Kollégáink 2021-ben két jubileumi tárlathoz kapcsolódóan végeztek kutatást: az Országos Könyvtári Napok keretében Berzsényi Dániel költő születésének 245., halálának 185. évfordulója alkalmából megnyílt kiállításához, valamint Pilinszky János születésének centenáriuma kapcsán készült kamarakiállításához.

9. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

- a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Ápoljuk évtizedek óta fennálló kapcsolatainkat hazai és **határainkon túli** könyvtárakkal (kiemelt partner: Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár, részletek: 2. fejezet b), elsősorban könyv- és folyóiratcsere formájában, továbbá forráskutatással segítjük magyar és külföldi partnereink munkáját.

Kiemelt helyi együttműködések:

- Vasi Múzeumbarát Egylet:
 - Együttműködő partnerként vettünk részt a Vasi Múzeumbarát Egylet Összenő, ami összetartozik – Trianon emlékezete Vas vármegyében című projektjében. A pályázat keretében 2021. november 17-én pódiumbeszélgetésre került sor intézményünkben: Bodó Judit mestertanár moderálásában dr. Bán Erzsébet ügyvéd és dr. Melega Miklós levéltárigazgató beszélgettek a hollandiai és belgiumi gyermekmentő akciókról (gyermekvonatok) és osztották meg személyes érintettségüket az érdeklődőkkel.
 - Az egylettel három részből álló **várostarténeti sétát** szerveztünk Láthatatlan Szombathely címmel, amelyen alkalmanként 80-100 fő vett részt.
- Szombathelyi Szépítő Egyesület:

- a könyvtár társadalmi szerepvállalását erősítendő, az egyesülettel együttműködve csatlakoztunk a város által elindított Vigyázzunk Együtt Szombathelyre! – **Fogadj örökbe egy parkot! akcióhoz.** Az ezt jelző tábla kihelyezésére és felavatására 2021. szeptember 27-én került sor az örökbefogadott Szent István parkban. Az év folyamán több köztisztasági akcióban vettünk részt a park rendezése kapcsán.
- 2021-ben is folytatódtak közösen szervezett **temetői sétáink**, illetve szalvétakiállítás nyílt a zene világnapja alkalmából az egyesület elnökének, Bódi Líviának a magángyűjteményéből.
- Az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Ügyeleti Főosztály Hívásfogadó Központjával (Szombathely) kötött megállapodás értelmében a könyvtár kedvezményes könyvtárhasználatot biztosít a hívásfogadó központ személyi állománya részére. Szintén a megállapodás részeként 15 munkatársunk vett részt 2021-ben a hívásfogadó központ bejárásán, illetve a könyvtár is fogadott csoportot a központból, akik a SZIKLA kereső használatával ismerkedhettek meg.
- Kulturális tárgyú együttműködésünk kiemelendő a Vasvári Békeház Képzőművészeti Gyűjteményével és az Olvasás a Gyerekekért Alapítvánnyal. Az intézmény és a Vasvári Békeház Képzőművészeti Gyűjtemény együttműködése 2015-ben kezdődött, így 2021-ben 7. alkalommal készült tematikus kiállítás, ezúttal virágcsendéletekből.
- A közoktatási partnerség jegyében továbbra is tartós letétet tartunk fenn a Derkovits Gyula Általános Iskolában és a Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, az Illés Béla Futball Akadémiával.
- Jó kapcsolatot ápolunk a Szülőföld Könykiadóval, több kötetük bemutatójára is sor került intézményünkben (Boda Barbara, Balló László, Rozán Eszter, Horváth Antal, Böröczki Mihály).
- A Berzsenyi Dániel Könyvtár és a Magyar Speciális Mozgóképek Egyesület közös szervezésében 2021. szeptember 23-án rendeztük meg 5. alkalommal a Speciális Nézőpont esélyegyenlőségi rendezvényt, amelyen válogatást láthattunk a Szombathelyhez és a megyéhez köthető fogyatékkal élő és pszichiátriai beteg alkotók, alkotócsoportok speciális filmjeiből és a róluk szóló mozgóképekből.

Regionális kapcsolat:

2021-ben a regionális könyvtár, a győri Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér is megkezdte velünk az együttműködést. A partnerség által 22 Vas megyei KSZR szolgáltatóhely Arcanum Digitális Tudománytár határozott idejű előfizetéshez jutott. A városi könyvtárak berendezésének fejlesztése tárgyában pedig Csepreg könyvtárát javasoltuk felújítandónak.

10. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

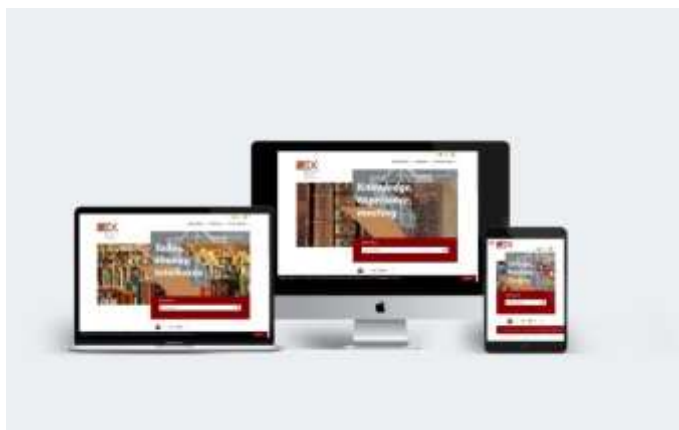
a. a könyvtár megjelenése médiumokban

Szolgáltatásainkról, programjainkról, az intézménnyel kapcsolatos újdonságokról 2021-ben is rendszeresen tudósított a nyomtatott és az online sajtó. Nyomtatottan 56 cikk jelent meg rólunk, az online sajtóban pedig 154 tudósítás látott napvilágot. Kiemelendő, hogy 30 féle elektronikus és nyomtatott sajtóorgánumban jelentek meg rólunk szóló tartalmak (televízió és rádió megjelenések nélküli adat).

A legtöbb híradás intézményünkkel kapcsolatban a Vaskarika, a Nyugat, a Vaol, a Frisss és a Hírlevél+ felületein jelent meg, de a Szombathelyi Televízió hírei között és a Műhely című műsorban is rendszeresen megjelentek a könyvtárral kapcsolatos aktualitások (35 alkalommal volt intézményünk a helyi televízió adásaiban). Munkatársaink rendszeres vendégei voltak a Credo és a Magyar Katolikus Rádió műsorainak. 2021-ben több programunk is nagyobb sajtóérdeklődésnek örvendett. A legtöbb megjelenést a Máskép(p) helytörténeti fotó- és filmpályázat, a nemzetközi könyvajándék nap, a Kámoni fiókkönyvtár felavatása, a Könyvhódító 2021 pályázat és a helytörténeti klub programjai érték el.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

NKA pályázatunk, A Berzsényi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár intézményi imázsának erősítését szolgáló projekt megvalósult. Az így létrehozott komplex információs rendszer alkalmas arra, hogy az intézmény külső kommunikációjának célcsoportjait elérje. Az A6-os méretű, 16 oldalas könyvtárismertető brossúra például a vizualitást előtérbe helyező, a lényegre törő információkat látványosan megjelenítő kiadvány, amely azok számára is megfogalmazza a Berzsényi Dániel Könyvtár értékörző, közösségépítő, nyitott intézményi attitűdjét, akik távolabbról szemlélik működését. A kiadvány alkalmas arra, hogy a meglévő és potenciális használók mellett a fenntartó, a gazdasági szereplők, a civil szervezetek és más társadalmi partnerek felé is közvetítse az intézmény küldetésének esszenciáját, tükrözi a "Tudás, élmény, találkozás" szlogen mondanivalóját. Ugyanezt a gondolatíságot igyekeztünk tükrözni az új honlapunk esetében is.

11. A MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁR A MEGYE TERÜLETÉN MŰKÖDŐ TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAKAT ÉRINTŐ ÁLLAMI FELADATAIRÓL SZÓLÓ ÖSSZEFOGLALÓ

- a. a megyei kötelességtartókkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról,

A korábbi évek gyakorlatát követve a Vas megyében működő nyomdákkal rendszeres kapcsolatban álltunk, a kötelességtartó-szolgáltatási tevékenységüket figyelemmel kísértük, szükség esetén az elmaradt példányokat reklamáltuk, a beérkezett helyi nyomdatermékeket állományba vettük és feltártuk. Vas megyei archív könyvtárként nagy hangsúlyt fektetünk a helyismereti érdeklődésre számot tartó, de a könyvtárunk állományából hiányzó dokumentumok beszerzésére.

- b. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról,

A 2021. október 4-15. között megrendezésre kerülő Országos Könyvtári Napok programjai az EGYÜTT. MŰKÖDIK! – Találkozások a könyvtárak valós és virtuális tereiben szlogen köré szerveződtek. A rendezvénysorozat minden évben kiemelt jelentőségű, így Vas megye könyvtári hálózata (megyei könyvtár, városi könyvtárak, Vas Megyei SZC Oladi Technikum Könyvtára, Szombathelyi Siker Könyvtár Alapítvány), továbbá a KSZR szolgáltatásba bevont szolgáltatóhelyek a megyei könyvtár koordinálásával számos rendezvénnyel csatlakoznak az országos felhíváshoz. Elképzeléseinket a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma 996.730,- Ft-tal támogatta. Célunk minden évben az, hogy felhívjuk a figyelmet sokszínű tevékenységünkre, növeljük a könyvtárak népszerűségét, látogatottságát, lehetőséget biztosítsunk arra, hogy olvasóink, illetve a rendezvényeink iránt érdeklődők jobban megismerjék munkánkat, a könyvtárosokat, szolgáltatásainkat.

2021-ben egy alkalommal szerveztünk Szombathelyen teljes körű városi könyvtárigazgatói értekezletet, az aktuális teendők egyeztetése érdekében. A kapcsolattartás elsődleges eszköze a pandémiás helyzet miatt továbbra is a telefon és az elektronikus levelezés volt.

2021-re is megújítottuk a KSZR szolgáltatásközvetítésbe bevont hat városi könyvtárral az együttműködését.

- c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2021-ben nyújtott szolgáltatásokról,

Koordináltuk a megye nyilvános könyvtárainak, könyvtári szolgáltató helyeinek és szakkönyvtárainak statisztikai adatszolgáltatását. Határidőre elvégeztük az adatsorok ellenőrzését, elektronikus rögzítését, véglegesítését.

Segítettük a nyilvános könyvtárak éves beszámolójának, munkatervének elkészítését, elvégeztük a szakmai ellenőrzést és gondoskodtunk a Könyvtári Intézet felületére való feltöltésről.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről,

2021. szeptember 6-27. között alapfokú könyvtárosi tanfolyamot szerveztünk a szolgáltatóhelyeken feladatot ellátó új könyvtárosoknak. A 25 órás képzésen 11 fő vett részt. 2021 novemberében az *Úton a felhasználók felé – könyvtári marketing és rendezvényszervezés* című, a Könyvtári Intézet által szervezett, kihelyezett online tanfolyamon a résztvevők közül 15 fő partnerintézményeink munkatársa volt.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

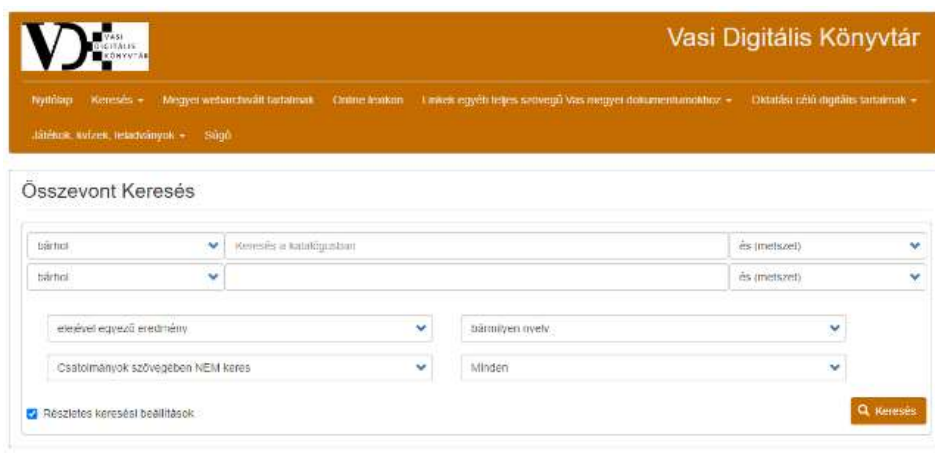
Szakmai tanácsadással segítettük a Büki Művelődési, Sportközpont és Könyvtár tájékozódását az esetleges alapítványi formában való működésről.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Az elavult felépítésű Vasi Digitális Könyvtár átalakításával és a különböző formátumú fájlok egy adatbázisba integrálásával 2021-ben kezdtünk el tevékenykedni. A Vasi Digitális Könyvtár egy 2003-ban létrehozott adatbázis, 2010-ben esett át nagyobb fejlesztésen. Az évek során folyamatosan bővült, struktúrája elavult, ezért a benne lévő anyagok konvertálását kellett megoldanunk egy új fejlesztésű adatbázisba. Az új adatbázis a következő meglévő digitalizált tartalmak elhelyezésére és szolgáltatására kell, hogy alkalmas legyen:

- kétrétegű OCR-ezett folyóiratok (Rábavidék, Vas megyei Lapok) kereshetővé tétele,
- a Közgyműteményi Digitalizálási Stratégia keretében a könyvtári digitalizálási pályázat részeként 14 ezer oldalt szkennelése készült el eddig TIFF formátumban, ezen digitalizált anyagok online elérhetőségét és teljes szövegű kereshetővé tétele,
- online lexikon: a Vasi Könyvtári Portál Tudástár - online lexikon szócikkeinek átemelése, kereshetővé tétele,
- a Vasi Digitális Könyvtár teljes anyagának kereshetővé tétele az új adatbázisban.

Vasi Digitális Könyvtár

Összevont Keresés

Keresés a katalógusban és (metszet)

és (metszet)

bármilyen nyelv

Minden

☒ Részletes keresési beállítások

12. A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY OKOZTA VÁLTOZÁSOKRÓL

- a. a pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen mértékben befolyásolták a szolgáltatási környezetet és ezek milyen módon voltak fenntarthatóak a 2021-es évben?

A 2020. és a 2021. évben az időben történő reagálásunk, a körülményekhez történő gyors alkalmazkodásunk azt eredményezte, hogy a maximumot tudtuk kihozni munkatársainkkal a rendelkezésre álló adottságokból: megtaláltuk az utat a hagyományos szolgáltatásainkra igényt tartó olvasókhoz (Könyvterasz), a nagyszámú lokálpatrióta érdeklődőhöz (helytörténeti klubtagjainkhoz), a fiatalokat az online térben is sikerült bemutatkozásra és alkotásra bírunk (Bájoló kreatív, Másképp). A 2020-ban újonnan kialakított szolgáltatások olyan előremutatónak bizonyultak, hogy 2021-ben is alkalmazhatónak véltük, megkönnyítve az olvasók járványhelyzethez való alkalmazkodását, a bátrabbaknak és a kevésbé bátraknak is a kedvében sikerült járnunk.

- b. hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?

Trendek – külföldi példák alapján¹

A digitális szolgáltatásokra váltás javítja a hozzáférést, de kihívás is a könyvtárak számára. A COVID-19 megjelenésével a digitális forrásokra való áttérés erősödik. Sok használó számára kényelmesebbek a digitális szolgáltatások. Mégis bonyolult a tartalmak magyar körülmények közötti beszerzése, engedélyezése. A meglévő dokumentumok digitalizálása sem könnyű,

¹ 3 trend - kontrollált digitális kölcsönzés, forrásmegosztó hálózatok, automatizálás észszerűen, értékörzéssel (olvasóink szavazata) - KIT Hírlevél - 2022/4., jan. 26.

Letöltés ideje: 2022. január 28.

http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=3_trend_-

[kontrollalt digitalis kolcsonzes forrasmegosztó halozatok automatizalas eszszeruén értékörzéssel olvasóink szavazata](http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=3_trend_-kontrollalt_digitalis_kolcsonzes_forrasmegosztó_halozatok_automatizalas_eszszeruén_ertekorzéssel_olvasóink_szavazata)

szolgáltatása pedig még nehezebb, mert technológiai fejlettséget, humán erőforrást és nem mellesleg tárhely kapacitást kíván.

A növekvő elvárások a használói élmény fokozására ösztönöznek. A használók több személyre szabott, azonnali szolgáltatást igényelnek, mint valaha. A használók igénylik, hogy megértsük egyedi szükségleteiket, és remélik, hogy digitális előrelépést jelent a pandémiás időszak a könyvtáraknál is. A könyvtárak digitális platformjainak alkalmasnak kell lenniük a mobilos megjelenítésre is.

Értékek megmutatása - A könyvtárak a pandémia következtében erősebbek, ellenállóbbak és még inkább kulcsfontosságúak, mint bármikor. Folytatnunk kell az értékek felmutatását. Meg kell győznünk a közönségünket, akiknek szolgáltatók, mennyire alapvető a munkánk. Rá kell mutatnunk, hogy a tudásmegőrzésben is óriási szerepünk van, ezért kell napjaink kihívásának, a webarchiválásnak is megteremteni az optimális feltételeit. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a fenntartható fejlődés szemléletformálásának is, fontos ez azért, hogy az őrzött, feltárt, szolgáltatott tudás vagyont tudjuk még sokáig továbbadni.

Dr. Baráthné Molnár Mónika
könyvtárigazgató